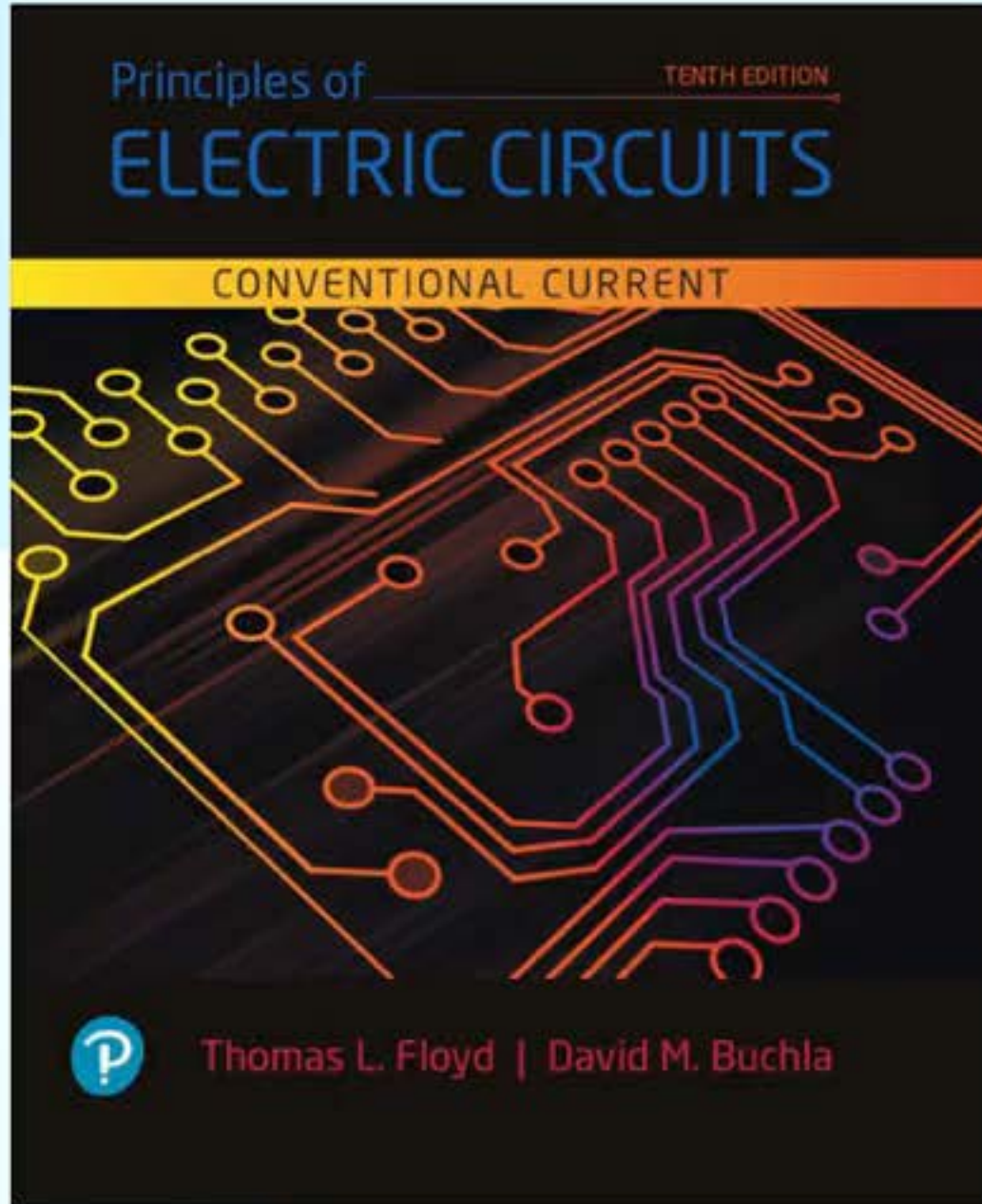

Elektrik Devrelerinin İlkeleri: Konvansiyonel Akım

Onuncu Baskı

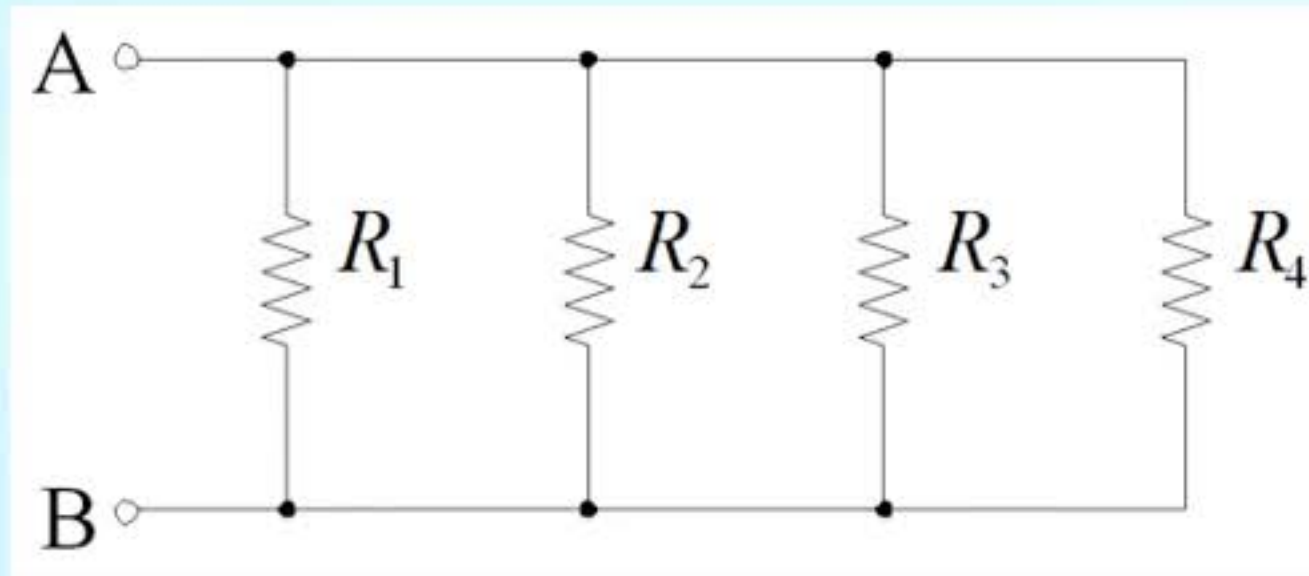
Bölüm 6

Paralel Devreler

Telif Hakkı © 2020, 2010, 2007 Pearson
Education, Inc. Tüm Hakları Saklıdır

Özet: Paralel dirençler (1/3)

Aynı iki nokta arasında bağlanan **dirençlerin** paralel olduğu söylenir. İki nokta (A ve B etiketli) **düğüm**lerdir. Bazen paralel bir bağlantı, buradaki çizim kadar açık değildir.

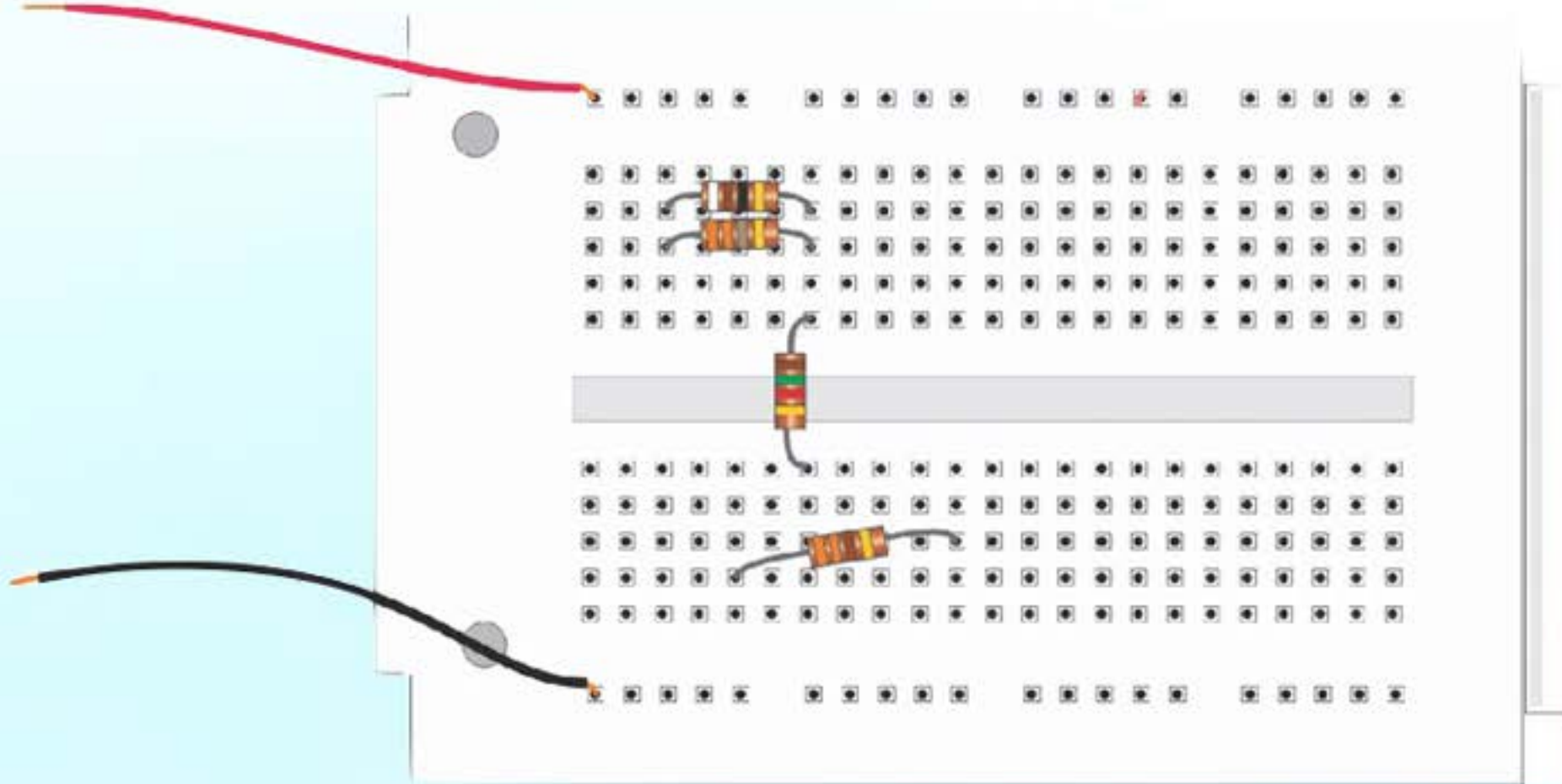

Özet: Paralel dirençler (2/3)

Örnek:

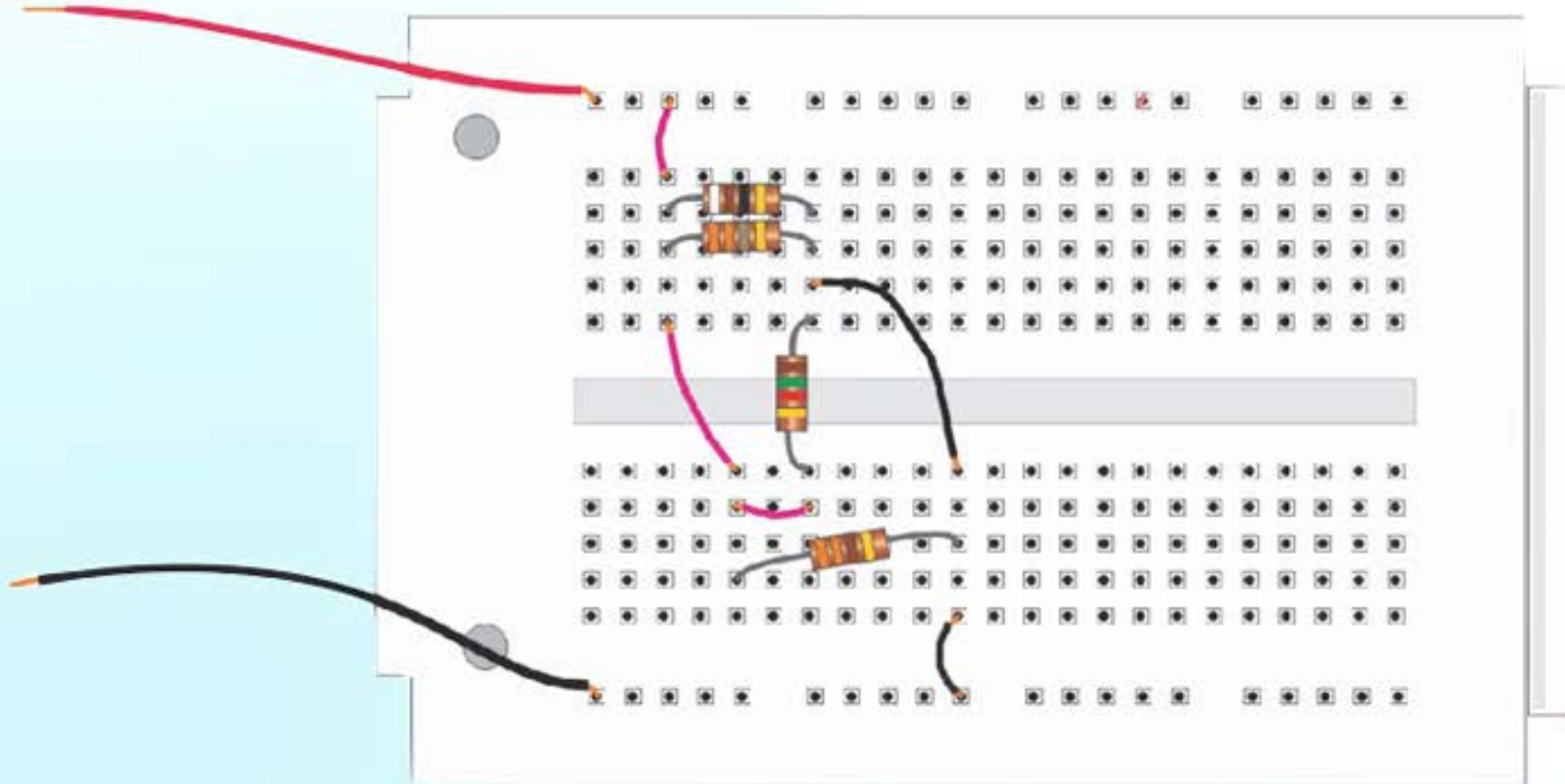
Protoboard üzerindeki dirençlerin paralel olarak nasıl bağlanacağını gösterin.

Özet: Paralel dirençler (3/3)

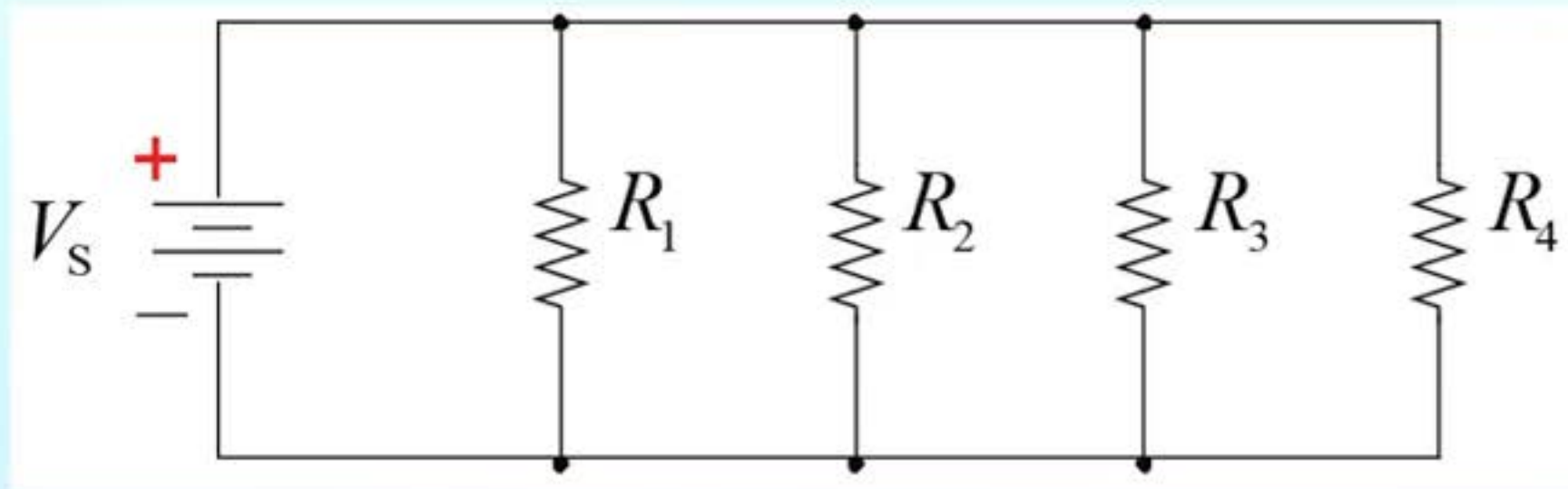
Çözüm:

Bu bir yoldur. Bir düğümün **kırmızı** renkte olduğuna dikkat edin; diğeri **siyahtır** ve tüm dirençler bu iki düğüm arasındadır.

Özet: Paralel devreler

Paralel bir devre, bir voltaj kaynağı ve iki düğüm arasında birden fazla bileşen içermesi ile tanımlanır.

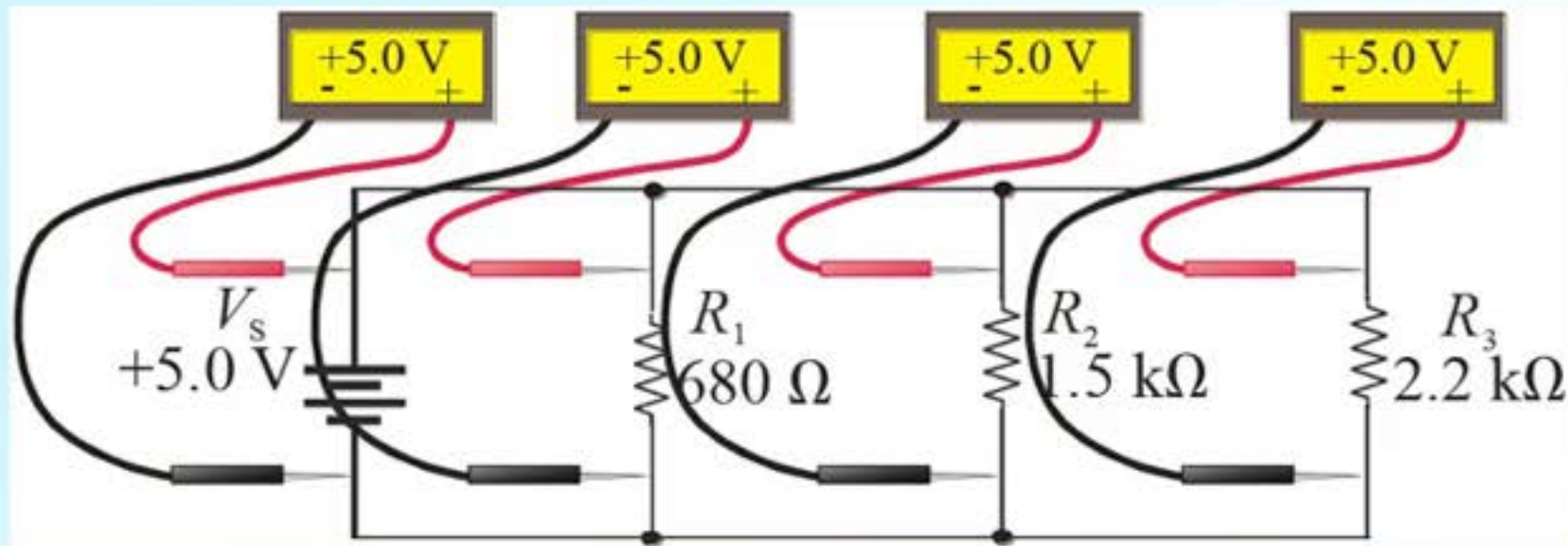

Özet: Gerilim için paralel devre kuralı

Tüm bileşenler aynı voltaj kaynağına bağlandığından, her bileşendeki voltaj **aynıdır**.

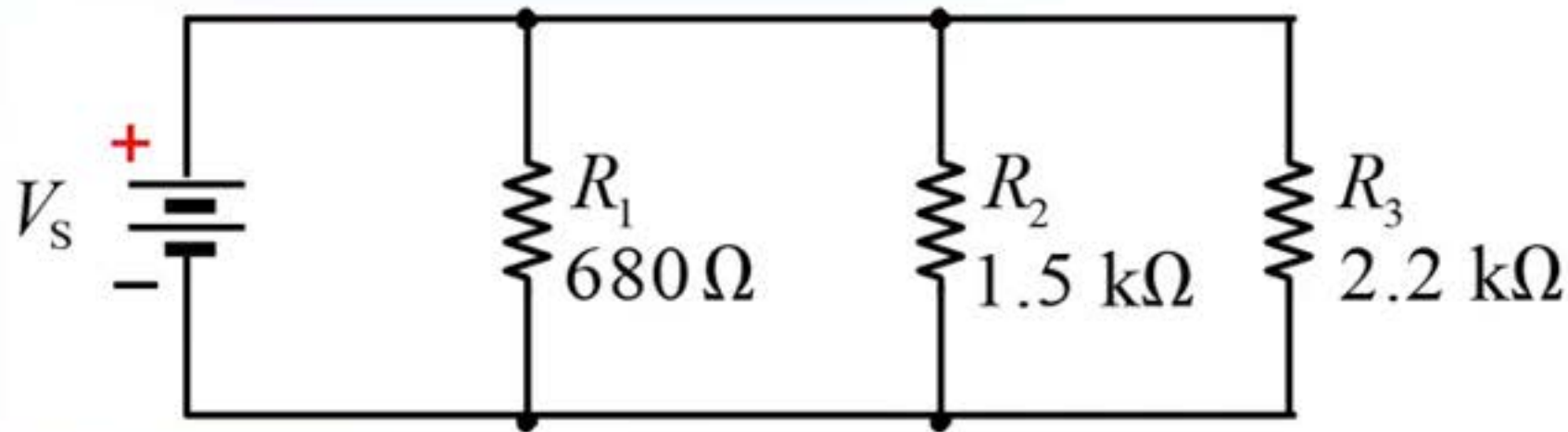
- Örneğin, kaynak voltajı 5.0 V'dur. Bir voltmetre, dirençlerin her birine yerleştirilirse ne okuyacaktır?

Özet: Direnç için paralel devre kuralı

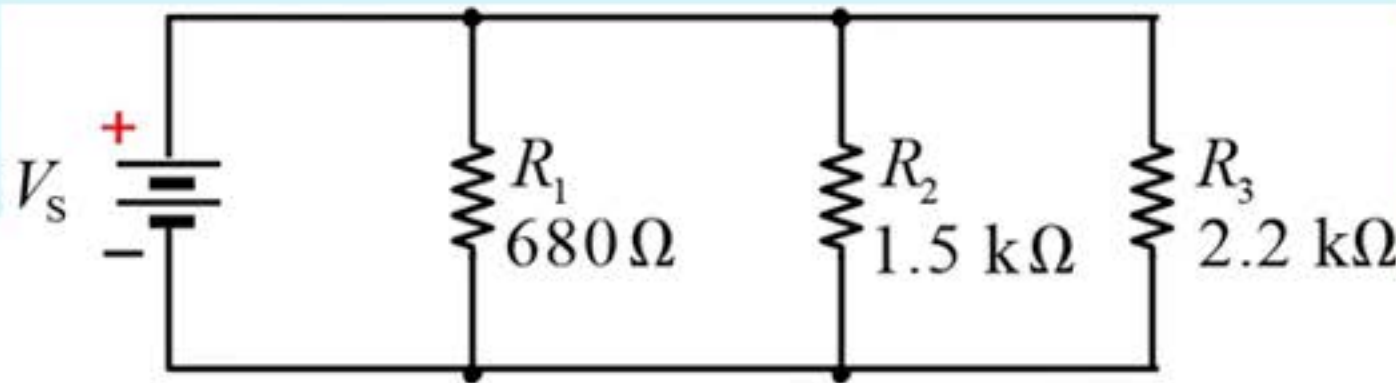
Dirençlerin paralel olarak toplam direnci, bireysel dirençlerin terslerinin toplamının karşılığıdır.

Örneğin, paralel bir devredeki dirençler $680\ \Omega$, $1,5\ \text{k}\Omega$ ve $2,2\ \text{k}\Omega$. Toplam direnç nedir? $386\ \Omega$

Özet: Paralel devre

Akım, direnç, voltaj ve gücü tablolarlamak, paralel bir devredeki parametreleri özetlemenin kullanışlı bir yoludur. Önceki örneklerle devam ederek, Tablo'da listelenen parametreleri tamamlayın.

$I_1 = 7.4\ \text{mA}$	$R_1 = 0.68\ \text{k}\Omega$	$V_1 = 5.0\ \text{V}$	$P_1 = 36.8\ \text{mW}$
$I_2 = 3.3\ \text{mA}$	$R_2 = 1.50\ \text{k}\Omega$	$V_2 = 5.0\ \text{V}$	$P_2 = 16.7\ \text{mW}$
$I_3 = 2.3\ \text{mA}$	$R_3 = 2.20\ \text{k}\Omega$	$V_3 = 5.0\ \text{V}$	$P_3 = 11.4\ \text{mW}$
$I_T = 13.0\ \text{mA}$	$R_T = 386\ \Omega$	$V_S = 5.0\ \text{V}$	$P_T = 64.8\ \text{mW}$

Özet: Kirchhoff'un Akım Yasası (KAY)

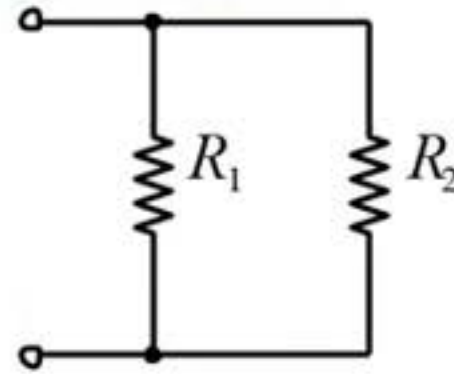
KAY genellikle şu şekilde ifade edilir:

Bir düğüme giren akımların toplamı, düğümden çıkan akımların toplamına eşittir.

Önceki örnekte, kaynaktan gelen akımın dal akımlarının toplamına eşit olduğuna dikkat edin.

$I_1 = 7.4 \text{ mA}$	$R_1 = 0.68 \text{ k}\Omega$	$V_1 = 5.0 \text{ V}$	$P_1 = 36.8 \text{ mW}$
$I_2 = 3.3 \text{ mA}$	$R_2 = 1.50 \text{ k}\Omega$	$V_2 = 5.0 \text{ V}$	$P_2 = 16.7 \text{ mW}$
$I_3 = 2.3 \text{ mA}$	$R_3 = 2.20 \text{ k}\Omega$	$V_3 = 5.0 \text{ V}$	$P_3 = 11.4 \text{ mW}$
$I_T = 13.0 \text{ mA}$	$R_T = 386 \text{ }\Omega$	$V_S = 5.0 \text{ V}$	$P_T = 64.8 \text{ mW}$

Özet: İki paralel direncin direnci için özel durum

İki paralel direncin direnci şu şekilde bulunabilir

ya: $R_T = \frac{1}{\frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2}}$ veya

$$R_T = \frac{R_1 R_2}{R_1 + R_2}$$

Bu, toplamın üzerinde çarpım kuralı olarak bilinir.

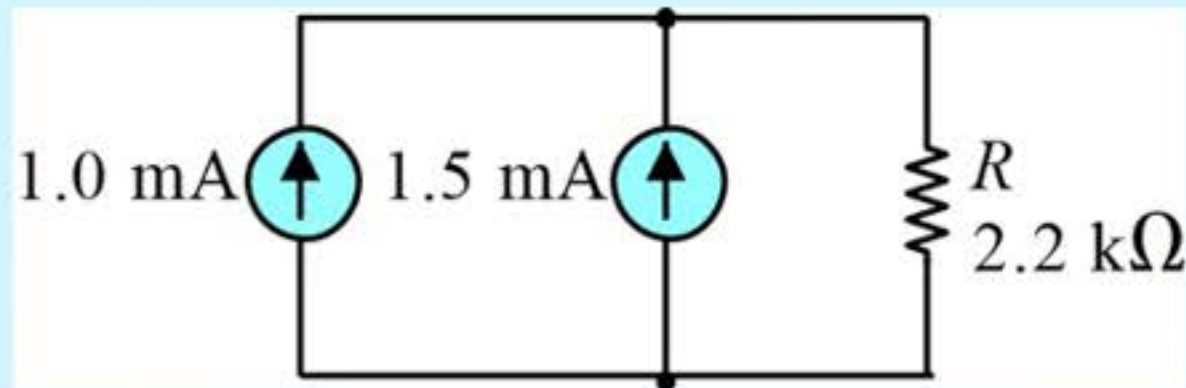
Soru:

$R_1 = 27 \text{ k}\Omega$ ve $R_2 = 56 \text{ k}\Omega$ ise toplam direnç nedir?

18.2 k Ω

Özet: Paralel akım kaynakları

Paralel olarak mevcut kaynaklar cebirsel olarak tek bir eşdeğer kaynakta birleştirilebilir.

Gösterilen iki akım kaynağı yardımcı olmaktadır, bu nedenle dirençteki net akım toplamlarıdır (2.5 mA).

Soru:

(a) 1,5 mA kaynak tersine çevrilirse R'deki akım nedir? **0.5 mA**

(b) R'nin hangi ucu pozitif olacaktır? **Alt kısmı**

Özet: Akım bölücü

Akım bir kavşağa girdiğinde, direnç değerleriyle ters orantılı akım değerleriyle bölünür.

- Akım bölücü için en yaygın kullanılan formül iki direnç denklemidir. R_1 ve R_2 dirençleri için,

$$I_1 = \left(\frac{R_2}{R_1 + R_2} \right) I_T \quad \text{ve} \quad I_2 = \left(\frac{R_1}{R_1 + R_2} \right) I_T$$

Vurgulanan alt simgelere dikkat edin. Paydaki direnç, akımın bulunduğu dirençle aynı değildir.

Özet: Paralel devrelerde güç

Her dirençteki güç, standart güç formüllerinden herhangi biri ile hesaplanabilir. Çoğu zaman voltaj bilinir, bu nedenle aşağıdaki denklem en uygundur.

$$P = \frac{V^2}{R}$$

Seri durumda olduğu gibi, toplam güç, her dirençte dağıtılan güçlerin toplamıdır.

Soru:

$R_1 = 270 \, \Omega$ ve $R_2 = 150 \, \Omega$ paralel kombinasyonuna 10 V uygulanırsa toplam güç nedir? **1,04 W**

Anahtar Terimler

Dal Paralel devrede bir akım yolu.

Akım bölücü Dal akımlarının bölünmesinin paralel dal dirençleriyle ters orantılı olduğu bir devre.

Kavşak İki veya daha fazla bileşenin bağlandığı bir nokta. Düğüm olarak da bilinir.

Kirchhoff'un akım yasa Bir kavşağa giren toplam akım, kavşaktan çıkan toplam akıma eşittir.

Paralel İki veya daha fazla akım yolunun iki ayrı nokta (düğüm) arasında bağlandığı elektrik devrelerindeki ilişki.

Quiz (1/11)

1. Paralel dirençlerin toplam direnci .... eşittir.
- a. dirençlerin toplamına
  - b. dirençlerin terslerinin toplamına
  - c. iletkenliklerin toplamına
  - ☒ d. Yukarıdakilerin hiçbirine

Quiz (2/11)

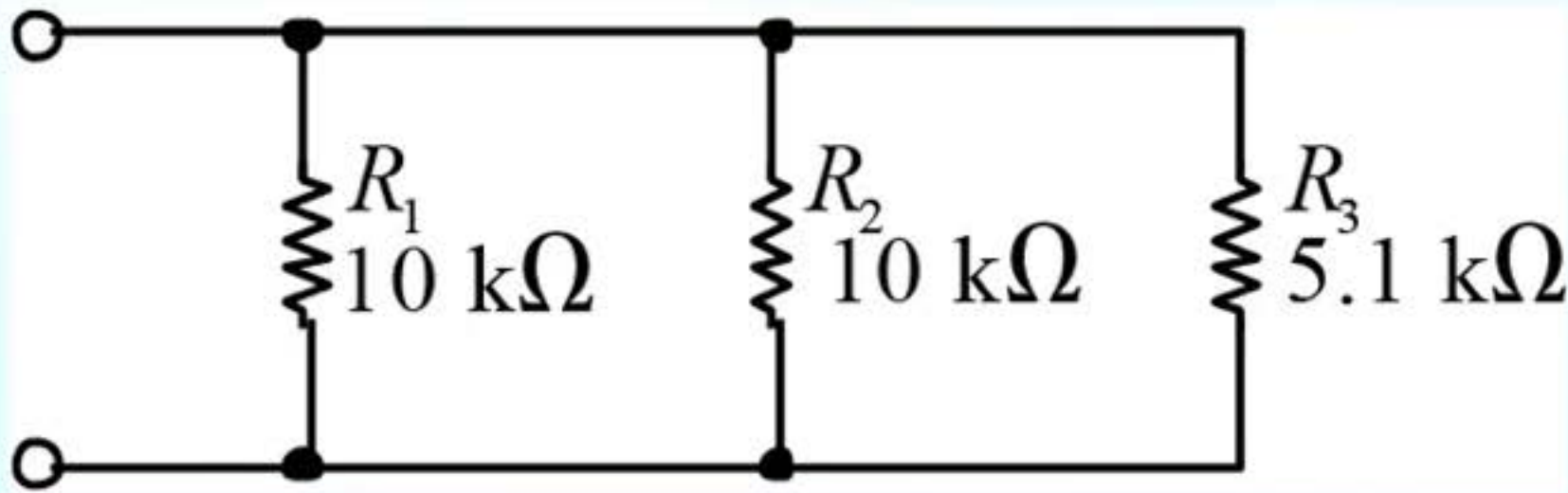
2. Paralel devredeki düğüm sayısı

- a. birdir.
- ☒ b. ikidir.
- c. Üçtür.
- d. herhangi bir sayı olabilir.

Quiz (3/11)

3. Aşağıdaki devredeki paralel dirençlerin toplam direnci nedir?

- ☒ a. 2.52 k Ω
- b. 3.35 k Ω
- c. 5.1 k Ω
- d. 25.1 k Ω

Quiz (4/11)

4. Üç eşit direnç paralel ise, toplam direnç....

- ☒ a. bir direncin değerinin üçte biridir.
- ☐ b. bir dirençle aynıdır.
- ☐ c. bir direncin değerinin üç katıdır.
- ☐ d. söyleyecek yeterli bilgi yoktur.

Quiz (5/11)

5. Herhangi bir devrede, bir kavşağa giren toplam akım
- a. kavşaktan çıkan toplam akımdan daha azdır
  - ☒ b. kavşaktan çıkan toplam akıma eşittir.
  - c. kavşaktan çıkan toplam akımdan daha büyüktür.
  - d. devreye bağlı olarak yukarıdakilerden herhangi biri olabilir.

Quiz (6/11)

6. İki direncin özel durumu için I_1 'i bulmak için akım bölücü formülü

a. $I_1 = \left(\frac{R_1}{R_T} \right) I_T$

b. $I_1 = \left(\frac{R_2}{R_T} \right) I_T$

c. $I_1 = \left(\frac{R_2}{R_1 + R_2} \right) I_T$

d. $I_1 = \left(\frac{R_1}{R_1 + R_2} \right) I_T$

Quiz (7/11)

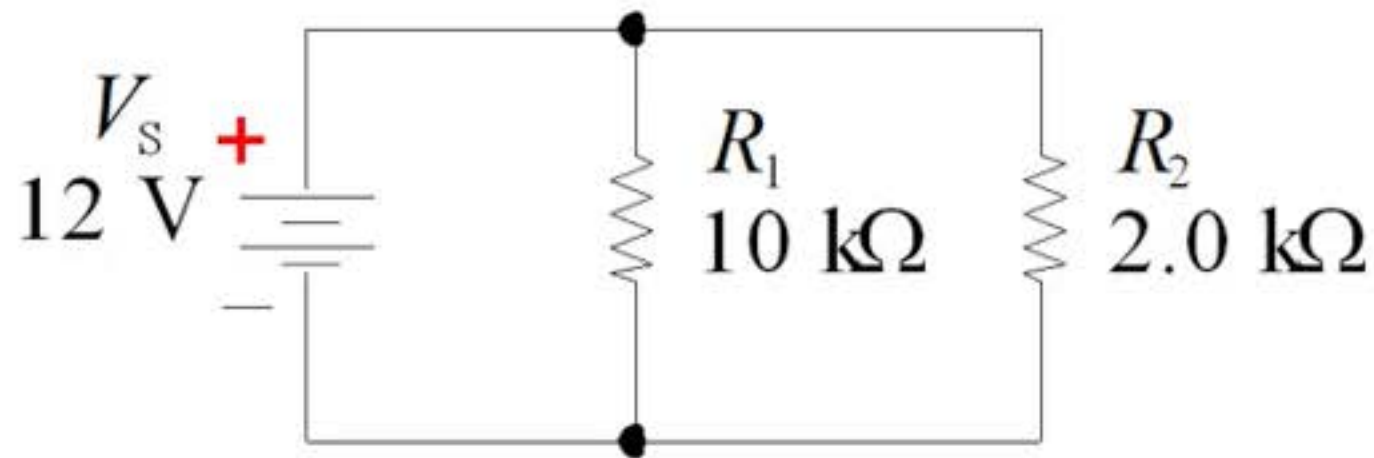
7. Kaynaktan ayrılan toplam akım

a. 1.0 mA

b. 1.2 mA

c. 6.0 mA

d. 7.2 mA

Quiz (8/11)

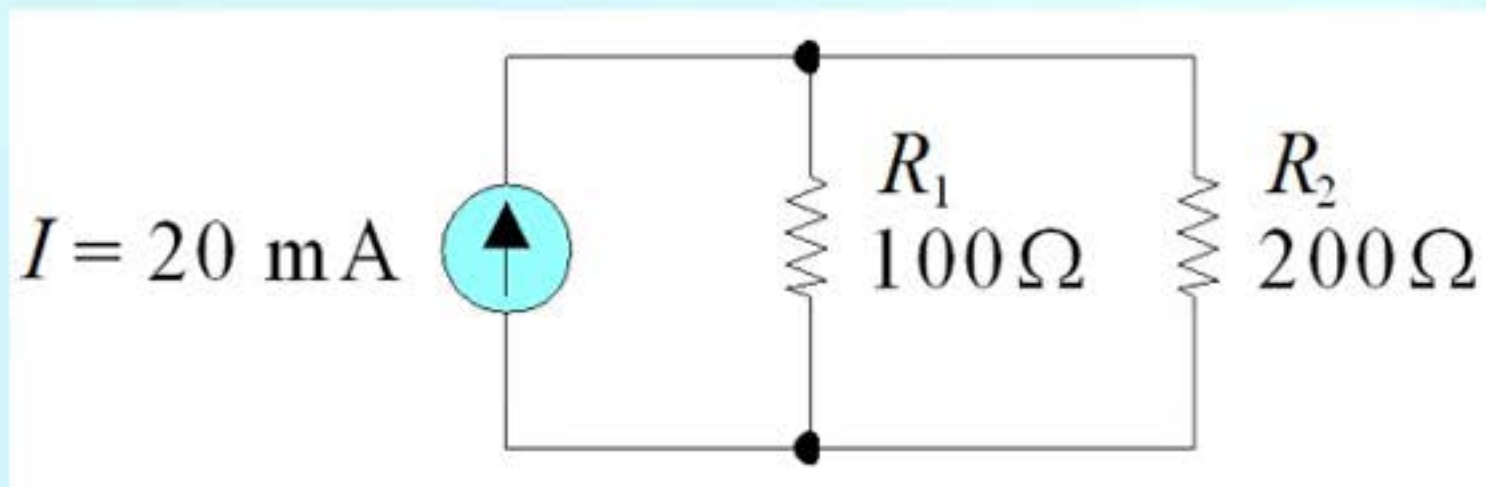
8. R_1 'deki akım

a. 6.7 mA

b. 13.3 mA

c. 20 mA

d. 26.7 mA

Quiz (9/11)

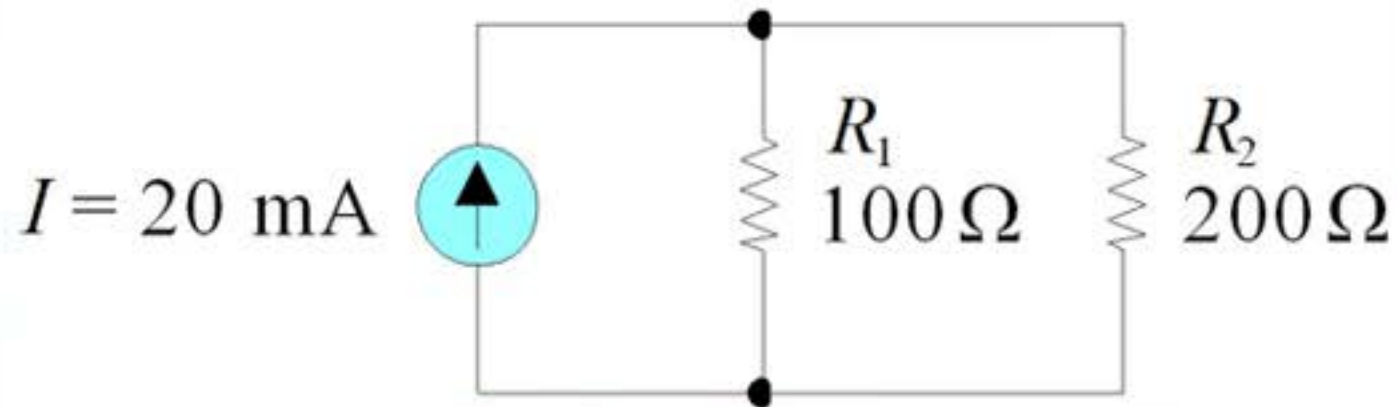
9. R_2 boyunca voltaj

a. 0 V

b. 0.67 V

☒ c. 1.33 V

d. 4.0 V

Quiz (10/11)

10. Paralel bir devrede harcanan toplam güç,
- a. en büyük dirençteki güçtür.
  - b. en küçük dirençteki güçtür.
  - c. Tüm dirençlerdeki gücün ortalamasıdır.
  - ☒ d. Tüm dirençlerdeki gücün toplamıdır.